

Te besluiten om:

1. Een zienswijze over de *Begroting 2025-2028 Regio Achterhoek* bij het dagelijks bestuur van de Regio Achterhoek naar voren te brengen, welke in hoofdzaak behelst;
 - a. Dat de gemeente Doetinchem voor de voorliggende begroting van de Regio Achterhoek zal stemmen;
 - b. Dat de gemeente Doetinchem, mede ingegeven door de stijgende gemeentelijke bijdragen, het voornemen heeft om in het begrotingsjaar 2026 niet mee te gaan in het verhogen van de inwonersbijdrage;
 - c. Dat de gemeente Doetinchem het Algemeen Bestuur van de Regio Achterhoek meegeeft een evaluatie van de effectiviteit & efficiency van de organisatie Regio Achterhoek uit te voeren;
 - d. Dat de gemeente Doetinchem het Algemeen Bestuur van de Regio Achterhoek meegeeft de indexeringsystematiek te heroverwegen;
 - e. Dat de gemeente Doetinchem, de looptijd van de huidige visie Achterhoek 2030 in acht nemende, het Algemeen Bestuur van de Regio Achterhoek meegeeft om uiterlijk in 2025 te beginnen met het ontwikkelen van een visie Achterhoek 2040.
2. De stijging van de autonome kosten te verwerken in de opbouw van de Begroting 2025 van gemeente Doetinchem.

Inleiding

Doetinchem is deelnemer aan de samenwerkingsregeling Regio Achterhoek. De Regio behartigt de belangen van acht Achterhoekse gemeenten op het gebied van o.a. economische en ruimtelijke ontwikkeling, energietransitie, mobiliteit, grensoverschrijdende samenwerking en lobby richting de provincie Gelderland, het Rijk en de Europese Unie.

Het *dagelijks bestuur* (DB) van de Regio Achterhoek zendt elk jaar de ontwerpbegroting (bijlage I) voor het komende jaar toe aan de deelnemende gemeenten. Voor die tijd wordt, als voorbereiding op de begroting, een brief (bijlage II) met daarin de algemene en beleidsmatige kaders naar de deelnemende gemeenten gestuurd.

De gemeenteraden mogen hun zienswijzen geven over de gepresenteerde begroting, voordat deze aan het *algemeen bestuur* (AB) van de Regio Achterhoek wordt aangeboden en door het AB kan worden vastgesteld.

Het college stelt de raad voor om een zienswijze te geven op de begroting 2025 van de Regio Achterhoek.

Argumenten

1a.1 De gemeenteraad is bevoegd om zienswijzen te geven

In het stelsel van de Wgr is de gemeenteraad bevoegd om zienswijzen te geven op de begroting die het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam (de Regio Achterhoek) aanbiedt aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur kan de gegeven zienswijzen vervolgens betrekken bij het definitieve besluit. Het algemeen bestuur van de Regio bestaat uit de burgemeesters van de acht deelnemende gemeenten.

1a.2 De begroting 2025 is inhoudelijk in overeenstemming met afgesproken koers

De Regio Achterhoek is vanaf 2019 georganiseerd volgens het model van *De Achterhoek werkt door 2.0*. De acht deelnemende gemeenten hebben in het voorjaar 2018 besloten tot deze doorontwikkeling, een andere governancestructuur en bijbehorende investeringen. Een bijzonder kenmerk van deze nieuwe samenwerking is de gelijkwaardige rol die ondernemers en

maatschappelijke instellingen vervullen ten opzichte van de overheid; ook wel “triple helix” of “3O-samenwerking” genoemd.

De werkzaamheden van de Regio Achterhoek zijn gebaseerd op de taken en werkzaamheden zoals deze door de gemeenten zijn opgenomen in de vernieuwde samenwerkingsregeling en de *Achterhoek Visie 2030*. De voorliggende begroting vertaalt deze taken naar hun financiële consequenties.

De begroting van de Regio Achterhoek bestaat uit vier programma's:

- Programma 1 - Smart Governance
- Programma 2 - Smart Economy
- Programma 3 - Smart Living
- Programma 4 - Bedrijfsvoering

De Regio Achterhoek is een organisatie die naar zijn aard vooral activiteiten uitvoert met behulp van menselijk kapitaal. Er is nu ongeveer 21 fte werkzaam bij de Regio Achterhoek. De bijbehorende loon- en organisatiekosten vormen het overgrote deel van de begroting van de Regio en vallen in de programma's 1 en 4 (*Smart Governance* en *Smart Living*).

In totaal dragen de gemeenten op jaarbasis ruim € 2,2 mln. bij aan de exploitatie van de Regio, waarvan € 477.507 voor rekening komt van de gemeente Doetinchem. In 2024 was dit € 439.695.

De programma's 2 (*Smart Economy*) en 3 (*Smart Living*) vormen feitelijk de “inhoud” van de nieuwe samenwerking; bijvoorbeeld de projecten van de Thematafels vallen hier binnen. De Regio ondersteunt deze projecten met menskracht (denk aan de programmaregisseurs) en met werkbudgetten vanuit het Investeringsfonds. Daarnaast wordt er voor sommige projecten ook cofinanciering geleverd vanuit het Investeringsfonds.

Financiële uitgangspunten 2025

De financiële uitgangspunten 2025 zijn gebaseerd op de vastgestelde berekeningsmethodiek. Het algemeen bestuur heeft op 15 december 2021 ingestemd met een berekeningsmethodiek voor de absolute stijging van de inwonerbijdrage. De loonsom wordt verhoogd met een loonindex inclusief nacalculatie. De overige exploitatiekosten worden verhoogd met een prijsindex. De indexcijfers komen uit de septembercirculaire 2023. De totale stijging bedraagt € 176.000 voor de gemeenten. De Provincie draagt vanaf 2025 niet meer bij in de organisatiekosten.

Bijdrage gemeenten 2025

De Regiobegroting bevat de programma's Smart Governance, Smart Economy, Smart Living en Bedrijfsvoering en rente. Alleen voor Smart Governance wordt een bijdrage van de gemeenten in de organisatiekosten gevraagd. Daarnaast voegen gemeenten een eventueel overschot van het jaarresultaat toe aan het investeringsfonds tot maximaal € 0,50 per inwoner (in 2025 max € 151.253).

Bijdrage gemeenten	Totaal	Per inw
Bijdrage van de gemeenten 2024 (*)	2.245.460	7,43
Absolute stijging van de autonome kosten	176.226	0,58
Bijdrage van gemeenten 2025 bestaand beleid	2.421.686	8,01

* Inclusief bijdrage 2024 gemeente Montferland ad € 274.033

De meerjarenraming kent dit jaar een aantal belangrijke ontwikkelingen

- Financiële ontwikkelingen. De provincie Gelderland heeft in het kader van haar herijkingsoperatie aangekondigd de (inwoner)bijdrage aan de governance van 8RHK ambassadeurs per 2025 stop te zetten. Dit heeft een effect op de begroting van negatief € 468.000 in 2025. Daarnaast heeft de Regio een reeds bestaande taakstelling op te

vangen van negatief € 64.000. Samen met wat kleine ontwikkelingen geeft dit een negatief structureel effect van € 561.000 op het begrotingsjaar 2025.

- Een tweede financiële ontwikkeling is de toetreding van de gemeente Montferland tot Regio Achterhoek/ 8RHK ambassadeurs. De toetreding van Montferland betekent een verhoging van de totale inwonerbijdragen van gemeenten aan de regio Achterhoek van € 295.000 positief.
- Op het gebied van lobby wilt de Regio de inzet van 8RHK en daarmee het formatieplaatje graag uitbreiden. Voor dit moment wordt ingezet op een extra fte voor lobby en het uitbreiden van de formatie van de regisseurs naar 1 fte per Thematafel.

1a.3 Bij het opstellen van de begroting van Regio Achterhoek / 8RHK ambassadeurs worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- Volgens de eisen van de provincie hanteert de Regio het principe dat jaarlijks een begroting wordt voorgelegd met een structurele dekking van het eerste jaar, of perspectief voor een structurele dekking in het laatste jaar van de meerjarenraming. Voor 2025 levert dit geen problemen op.
- Een verzoek tot verhoging van de inwonerbijdrage vanuit gemeenten probeert de regio te voorkomen, helemaal nu de financiële positie van gemeenten onder druk staat. Dit betekent dat dat de Regio zowel het tekort als het toekomstbestendig maken van 8RRHK bureau in eerste instantie taakstellend oplost.

Een deel van de genoemde negatieve financiële effecten de komende jaren kan opgevangen worden door de bijdrage van de gemeente Montferland, renteopbrengsten van het schatkistbankieren en inkomsten voor overhead bij subsidies. Om de overige negatieve effecten op de meerjarenbegroting taakstellend op te kunnen vangen wilt de Regio gaan werken met een *bestemmingsreserve toekomstbestendige organisatie*. In de jaren vanaf 2026 wordt een tekort verwacht. De verwachting is dat dit tekort tot en met 2028 aangevuld kan worden vanuit de genoemde bestemmingsreserve. Voor 2025 betreft de stijging van de inwonerbijdrage alleen de autonome kostenstijging volgens de afgesproken indexeringsystematiek.

Voor de lange termijn is de handelingsvolgorde dat wanneer er onvoldoende inkomsten zijn om het eerste jaar structureel dekkend te krijgen de Regio 4 jaar de tijd heeft om in te grijpen. Dit kan door:

- Een voorstel voor het verhogen van de inwonerbijdrage in het laatste jaarschijf van de meerjarenraming (dit zou eventueel kunnen gaan spelen vanaf 2029).
- Of ingrijpen in organisatiegrootte. Wanneer gemeenten niet kiezen voor een verhoging van de inwonerbijdrage kan een bezuinigingsopdracht aan de Regio Achterhoek/ 8RHK ambassadeurs gegeven worden. Er is dan voldoende tijd om in 4 jaar bij te sturen op de grootte van de organisatie. Dit gaat op zijn vroegst in 2029 spelen.

Investeringsfonds

Verwachte ontwikkeling investeringsfonds:	2025	2026	2027	2028
Stand 1 januari	5.516.000	4.854.000	4.172.000	3.973.000
bij: toevoeging € 0,50 p.i.	151.000	151.000	151.000	151.000
af: kosten Board (jaarlijks vast te stellen werkbudget)	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
af: kosten thematafels (jaarlijks vast te stellen werkbudgetten)	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
af: kosten initiatieven (jaarlijks vast te stellen werkbudget)	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
af: projecten (waarover besluitvorming is geweest)	-463.000	-483.000	0	0
af: cofinanciering Regiodeal (€ 4 mln.)	pm	pm	pm	pm
Stand 31 december	4.854.000	4.172.000	3.973.000	3.774.000

Het investeringsfonds is hoofdzakelijk gevoed met beschikbare incidentele middelen. Ook droeg de provincie sinds 2018 vanuit de gebiedsopgave middelen aan het investeringsfonds. Deze afspraken liepen tot en met 2023. Vanaf 2024 draagt de provincie niet meer bij aan het

investeringsfonds. Het investeringsfonds kent een dalende lijn. Dit betekent dat in de toekomst meer cofinanciering nodig is van de partners c.q. het investeringsfonds aangevuld moet worden.

1b/c.1 Om te bepalen of gekozen wordt voor het verhogen van de inwonersbijdrage of het ingrijpen in de organisatiegrootte is nader onderzoek nodig.

De Regio stelt voor om de mogelijke langetermijn tekorten (vanaf 2029) middels twee oplossingsrichtingen aan te pakken. We zijn geen tegen het verhogen van de inwonersbijdrage en neigen dus om eerst in te grijpen op de organisatiegrootte. Wat ons betreft moet hier eerst aanvullende helderheid over verschaft worden, middels een in 2025 uit te voeren onderzoek naar de effectiviteit & efficiency van de organisatie Regio Achterhoek.

1d.1 De huidige indexeringssystematiek stijgt uit boven de eigen gemeentelijke indexeringen.

De financiële ruimte bij de gemeente is de komende jaren zeer beperkt door onder andere aanpassingen in de indexeringssystematiek vanuit het Gemeentefonds. Dat betekent dat het waarschijnlijk niet meer houdbaar is om vast te houden aan de huidige wijze van het berekenen van de indexering. Met het oog op een structureel sluitende begroting en een gezond meerjarenperspectief geven wij in overweging om vanaf 2026 de indexeringssystematiek te baseren op de (toekomstige) indexering voor gemeenten vanuit het gemeentefonds. Wij verzoeken de Regio hierin mee te bewegen en voorstellen voor te bereiden.

Aan de huidige systematiek kan niets meer veranderd worden doordat deze in 2021 mede door de gemeente Doetinchem gemeenschappelijk is vastgesteld.

1e.1 Dit biedt een kans om de Doetinchemse strategische opgaven voor de lange termijn beter te borgen in de koers van de Regio.

De huidige visie kijkt tot 2030. Veel Doetinchemse opgaven, zoals spoorzone, woningbouwopgave etc., rijken verder dan die horizon en hebben baat bij een visie op een langere termijn. Op deze manier kan Doetinchem ook op strategisch niveau het gesprek aan met de partners in de Regio Achterhoek.

Wij stellen u dan ook voor om dit als zienswijze naar voren te brengen (zie bijlage IV).

2.1 Indien de toename van de inwonersbijdrage niet kan worden opgevangen binnen de stelpost nominale ontwikkelingen, dan is een aanmelding in de begroting 2025 noodzakelijk.

Voor de gemeente Doetinchem betreft het een toename van €37.800. Het uitgangspunt is dat deze toename wordt opgevangen binnen de stelpost nominale ontwikkelingen van de gemeente Doetinchem. Als dit niet het geval is, dan is een aanmelding in de begroting 2025 noodzakelijk.

Financiën

De inwonerbijdrage voor 2025 is vastgesteld op € 8,01 per inwoner. Dit is gebaseerd op het bedrag in 2024 (€ 7,43), vermeerderd met een absolute stijging van de autonome kosten. De provincie draagt vanaf 2025 niet meer bij aan de organisatiekosten.

Bijdrage gemeenten	Totaal	Per inw
Bijdrage van de gemeenten 2024 (*)	2.245.460	7,43
Absolute stijging van de autonome kosten	176.226	0,58
Bijdrage van gemeenten 2025 bestaand beleid	2.421.686	8,01

* Inclusief bijdrage 2024 gemeente Montferland ad € 274.033

Voor de gemeente Doetinchem betreft het een toename van €37.800. Het uitgangspunt is dat deze toename wordt opgevangen binnen de stelpost nominale ontwikkelingen van de gemeente Doetinchem. Als dit niet het geval is, dan is een aanmelding in de begroting 2025 noodzakelijk.

Kanttekening

1.1 De zienswijze van de gemeente Doetinchem hoeft niet overgenomen te worden

Het algemeen bestuur van de Regio is zelfstandig bevoegd tot het vaststellen van de begroting. Dat betekent dat de zienswijze van de gemeenteraad van Doetinchem niet overgenomen hoeft te worden. In dat geval wordt de begroting ongewijzigd vastgesteld.

Vervolg

De voorgestelde zienswijze is opgenomen in de concept-*zienswijzenbrief* (bijlage IV). Als de raad instemt met dit voorstel, zendt het college deze brief toe aan het DB van de Regio.

De (al dan niet) ingediende zienswijzen van de gemeenteraden worden door het dagelijks bestuur van de Regio Achterhoek gevoegd bij de begroting. Het algemeen bestuur kan de zienswijze(n) vervolgens betrekken bij het vaststellen van de begroting.

Bijlagen

- I. Programmabegroting en financiële begroting 2025-2028 Regio Achterhoek;
- II. Kaderbrief Programmabegroting 2025 Regio Achterhoek;
- III. Aanbiedingsbrief Programmabegroting 2025 van de Regio Achterhoek;
- IV. Zienswijzenbrief gemeenteraad Doetinchem op Programmabegroting 2025 Regio Achterhoek.

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris,

mr G.A. Karssenbergh

De burgemeester,

mr M. Boumans MBA MPM